

Lintujen maailma kiehtoo metsäntutkijaa

teksti: MARJA LATOKARTANO

Tatu Hokkanen on työssään laatinut metsäpuiden siemensatoennusteita lähes 25 vuoden ajan ja vapaa-ajallaan harrastanut lintuja 50 vuoden ajan. Vielä ei kyllästytä.

Lapsuudessaan Tatu Hokkanen vietti usein kesälomia Valkealassa, lähellä Repoveden kansallispuistoa. Naapurustossa asui kesäisin kolme samanikäistä poikaa.

– He harrastivat lintuja, ja siitä se kipinä minullekin syttyi, Hokkanen kertoi.

Poikajoukko samosi metsiä ja pellonreunoja kiikarit kaulallaan ja lintukirja kainalossa. Jokainen havainto kirjattiin ylös muistivihkoon.

– Minulla on näköjään lintuharrastuksen 50-vuotisjuhlavuosi, sillä täytin äskettäin 60 vuotta, Hokkanen naurahtaa.

Työpaikallaan Luonnonvarakeskuksessa Hokkanen on viettänyt viime päivät työhuonettaan raivaten, sillä edessä on muutto uusiin tiloihin Viikkiin.

– Paperia on valtavasti, mutta olen päättänyt vetää kylmää linjaa – kaikki tarpeeton pois.

Hokkasen työura alkoi vuonna 1984 silloiselta Metsäntutkimuslaitokselta, missä hän työskenteli määräaikaisena hyönteistutkijana. Sitten avautui vakituinen paikka metsänhoidon ja -uudistamisen parissa. Hokkanen haki tehtävään, sai paikan ja on sillä tiellä edelleen.

– Vastaan muun muassa metsäpuiden kukintaennusteiden laadinnasta ja siemensatoseurannoista, hän kertoo.

Kuka?

- Tatu Hokkanen, s. 1956, varttunut tutkija, MMM, pääaineena metsäeläintiede ja sivuaineena metsänhoitotiede.
- Asuu perheineen Helsingin Puistolassa.
- Työskentelee Lukella metsänhoidon ja -uudistamisen tutkijana.
- Kiinnostui linnuista jo 10-vuotiaana.

Valtakunnalliset siemensatoennusteet ovat tärkeitä metsänsä uudistamista suunnittelevalle metsänomistajalle. Lisäksi niiden avulla turvataan Pohjois-Suomen siemenhuoltoa.

– Pohjois-Suomessa jalostettua siementä ei ole riittävästi, joten lisää hankitaan käpyjä keräämällä. Keräämistä varten on tarpeen tietää, koska ja millä alueilla on odotettavissa hyvä sato-vuosi, Hokkanen kertoo.

Koivun kukintaennusteet puolestaan kiinnostavat paitsi allergikkoja myös lääkefirmoja.

– Koivulla kukinnan vuosivaihtelut voivat olla valtavan suuria. Ennuste auttaa arvioimaan, minkälaisia määriä allergialääkettä minäkin vuonna tarvitaan.

Harrastuksesta hyötyä myös työssä

Noin 30 vuoden uran jälkeen työ jaksaa yhä inspiroida tekijäänsä.

– Koen työni mielenkiintoiseksi, tutkimus on kiehtonut minua pienestä pitäen. Paras palkinto on, kun ennuste osuu oikeaan ja siitä on todellista hyötyä yhteiskunnalle.

Hokkasta ilahduttaa myös se, että hän on päässyt yhdistämään työnsä ja lintuharrastuksensa. Viime vuosina hän on nimittäin tutkinut yhdessä eri yliopistojen biologian ja ekologian asiantuntijoiden kanssa, millainen yhteys vallitsee siemensatojen ja lintukantojen välillä.

– Siemenet ovat monille lintulajeille tärkeä ravintolähde, ja kun sato vaihtelee, myös kantojen runsaus vaihtelee.

Hokkasen oma harrastuneisuus on jo vuosia suuntautunut lintujen rengastamiseen.

– Se oli tietoinen valinta. Koen rengastamisen konkreettiseksi, ja mukana on myös tutkimuksellinen elementti, joka itseäni motivoi. Merkittävä osa rengastuksistani liittyy erilaisiin linnuston seurantaanprojekteihin.

Hokkanen rengastaa lintuja ympäri vuoden. Mieluisimpia retkikohteita ovat saaristo ja lintuasemat.

– Periaatteessa rengastan kaikkia lintuja. Ainoastaan peto-lintujen pesäpoikaset olen jättänyt muille. Niiden rengastajia on paljon, ja itse olen huono kiipeämään.

Vaimo Marja ja täysi-ikäinen poika Vernerliittyvät mielellään seuraan aina, kun rengastusmatka suuntautuu saaristoon.

Luonnossa liikkua hienoja hetkiä tulee eteen jatkuvasti, mutta yksi tapaus on erityisesti jäänyt Hokkasen mieleen.

– Olin lintuasemalla Ahvenanmaalla huhtikuussa, kun yllättäen tuli niin sanottu pudotuskeli eli matalapaine ja kaikki linnut laskeutuivat maahan. Punarintoja pomppi joka puolella, haahkoja oli varmaan pari tuhatta ja allien huudot täyttivät ilman. Se oli upea kokemus. ■